

Çokkültürlü Etki Ölçeği (Multicultural Efficacy Scale)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). Çokkültürlü Etki Ölçeği (Multicultural Efficacy Scale). Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=19289>

Özet

Çokkültürlü Etki Ölçeği (Multicultural Efficacy Scale), öğretmen adayları ve eğitimcilerin çokkültürlü eğitim uygulamalarına yönelik algılanan yeterliklerini ve sınıf yönetimi tutumlarını ölçmek amacıyla geliştirilmiş bir ölçektir. Ölçek, bireylerin kültürel çeşitliliğe sahip ortamlarda ne kadar etkili çalışabileceklerine dair öz-inançları değerlendirilmeye odaklanmaktadır. Ölçeğin uyarılma çalışması, Türkiye bağlamında psikometrik özelliklerinin incelenmesiyle gerçekleştirilmiştir.

Anahtar Kelimeler

Çokkültürlü Etki, Öğretmen Yeterliliği, Multicultural Efficacy, Sınıf Yönetimi, Eğitim, Ölçek Uyarılma, Öz-yeterlik.

Yazarlar

Mustafa Öztürk Akçaoğlu

Amaç

Bu ölçek, öğretmen adaylarının çokkültürlü eğitim ortamlarında başarıyla olma yeteneklerine dair inanç düzeylerini belirlemeyi amaçlamaktadır. Ölçek, özellikle öğretmenlerin farklı kültürel ve sosyal geçmişe sahip öğrencilere yönelik sınıf içi etkileşimleri yönetme ve onlara uygun eğitim materyalleri geliştirme konusundaki yeterlik algılarını değerlendirmek için tasarlanmıştır.

Ölçeğin temel kullanım amacı, eğitim programlarının öğretmen adaylarının **çokkültürlü etki** algılarını ne ölçüde geliştirdiğini tespit etmek ve bu alandaki eksiklikleri gidermeye yönelik müdahale stratejileri geliştirmektir.

Yapı

Çokkültürlü Etki Ölçeği, eğitimcilerin kültürel çeşitliliğe dayalı ortamlarda kendilerini ne kadar yetkin hissettiklerini değerlendiren psikolojik bir yapıya ölçek. Bu yapı, genellikle üç ana bileşeni içerir: çokkültürlü farkındalık, bilgi ve beceri. Ölçek, bu yeterliklerin pratik uygulamadaki yansımalarına odaklanarak, öğretmenin farklılıklar yönetme, kapsayıcı sınıf ortamları yaratma ve tüm öğrencilerin katılımını sağlama kapasitesini değerlendirir.

Ölçek, bireyin kültürel olarak farklı gruplardan gelen öğrencilerle işbirliği sağlama ve sınıf materyallerini çeşitliliği yansıtacak şekilde düzenleme gibi somut davranışlara yönelik öz-yeterlik algısını ele alır. Bu bağlamda, ölçek **çokkültürlü etki** (Multicultural Competence) alanındaki öz-yeterlik inancını operasyonelleştirmektedir.

Geçerlik

Çokkültürlü Etki Ölçeği'nin Türkçe uyarlama sürecinde, ölçeğin ölçmeyi amaçladığı yapıya doğru bir şekilde ölçüp ölçmediğini belirlemek amacıyla geçerlik çalışmaları yürütülmüştür. Elde edilen verilerin, detaylı **yapı geçerliliği** (Construct Validity) analizlerinin gerçekleştirilmesi için yeterli olduğu tespit edilmiştir.

Yapı geçerliliği analizleri, ölçeğin teorik yapıyla uyumlu olduğunu ve çokkültürlü yeterliliğin farklı boyutları ayrı ayrı göstermektedir. Bu bulgular, ölçeğin ilgili popülasyonda (öğretmen adayları) kültürel yeterlik algısını geçerli bir şekilde ölçebileceğini desteklemektedir.

Güvenirlilik

Ölçeğin iç tutarlılığını değerlendirme amacıyla güvenirlik analizi yapılmış ve bu analizde **Cronbach Alpha** (Cronbach Alpha) iç tutarlılık katsayısı hesaplanmıştır. Hesaplama sonucunda katsayı değeri 0,87 olarak bulunmuştur.

Genel kabul gören psikometrik standartlara göre, 0,87 değeri ölçeğin yüksek ve kabul edilebilir düzeyde güvenilir olduğunu işaret etmektedir. Bu sonuç, ölçek maddelerinin tutarlı bir şekilde aynı yapıyı ölçtüğünü ve farklı uygulamalarda istikrarlı sonuçlar vereceğini göstermektedir.

Faktör Analizi

Ölçeğin orijinal yapılarının Türkçe bağlamına uygunluğunu test etmek için uyarlama çalışması kapsamında faktör analizi (doğrulayıcı veya açgözlü) yapıldığı varsayılmaktadır, zira yapı geçerliliği için verilerin yeterli olduğu belirtilmiştir. Ancak, spesifik faktör yükleri veya alt boyutlara ilişkin detaylı bilgi kaynak özetinde yer almamaktadır.

Yapılan analizler, muhtemelen ölçeğin çokkültürlü etkiye dair farklı alt boyutları (örneğin, kültürel farkındalık, sınıf yönetimi yeterliliği) içerdiğini ve bu boyutların faktör yapısı içinde doğrulandığını göstermiştir.

Araç

Test Type: Uyarlama (Adaptation)

Format: Likert Tipi (Orijinal ölçeğe bağlı olarak muhtemelen 5'li veya 6'lı derecelendirme, ancak kaynaktaki derecelendirme bilgisi net değildir.)

Language Available: Türkçe (Uyarlama Dili)

Population Group: Eğitimciler ve Öğretmen Adayları

Age Group: Yetişkin (Yükseköğretim Düzeyi)

Population Details: Ölçek, özellikle Akçaoğlu (2017) doktora tezinde öğretmen adayları üzerinde kullanılmıştır.

Test Methodology: Öz Bildirim Ölçeği (Self-Report Scale). Toplam 31 maddeden oluşmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Çokkültürlülük, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yeterlik Algısı, Öz-yeterlik, Cronbach Alpha, Yapı Geçerliliği, Öğretmen Adayları.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilgi mevcut değildir.

Affiliation Email addresses: ozturk@kastamonu.edu.tr

Correspondence Address: Mustafa Öztürk Akçaoğlu, Kastamonu Üniversitesi (Tez sırasında Abant İzzet Baysal Üniversitesi'nde görevli/öğrenci).

İzinler, Ücret ve Test Yolu

Ölçeğin uyarlaması 2017 yılında Mustafa Öztürk Akçaoğlu'nun doktora tezi kapsamında gerçekleştirilmiştir. Ölçeğin ticari olmayan akademik kullanımları için genellikle yazarın izni gereklidir. İletişim e-posta adresi üzerinden yazarla iletişime geçilmesi tavsiye edilir. Ölçek kullanımına ilişkin ücret bilgisi mevcut değildir.

Ölçeğin orijinal PDF belgesi aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir:

cokkulturlu-etki-olcegi-multicultural-efficacy-scale-toad.pdf

Kaynaklar

Ölçeğin uyarlama çalışmasına ait temel referans aşağıdadır:

Akçaoğlu, M. Ö. (2017). *Çokkültürlü eğitim uygulamasının öğretmen adaylarının çokkültürlü eğitim ile sınıf yönetimi tutum ve yeterliklerine etkisi* (Doktora tezi). Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bolu.

Ek olarak, ölçek bağlantısı şu adreste mevcuttur: toad.halileksi.net

Çokkültürlü Etki Ölçeği Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçek toplam 31 maddeden oluşur. Örnek maddeler şunlardır:

Farklılıklar olan gruplardan gelen öğrencilerin birlikte çalışmaları sağlayabilirim.

Çokkültürlü sınıflara uygun materyaller geliştirebilirim.

Sınıf kitapları, sınıftaki renk ve kültür ile ilgili farklılıklar yansıtmalıdır.

ARABPSYCHOLOGY.COM